

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
Faculty of Social Sciences, Charles University
Smetanovo náměstí. 6, 110 01 Praha 1
Tel: +420 222 112 111

Posudek vedoucího na bakalářskou práci:

Záhora, Jakub: Příčiny úspěchu proizraelské lobby ve Spojených státech. UK FSV IMS, LS 2010/2011, 62 s.

Během své existence se proizraelská lobby ve Spojených státech, představovaná v očích veřejnosti zejména organizací AIPAC (American Israeli Public Action Committee), stala často uváděným příkladem toho, jak by měla úspěšná lobby v praxi vypadat a fungovat. AIPAC a dalším podobným organizacím, hájícím ve Washingtonu zájmy židovského státu, je připisována schopnost ovlivňovat americkou zahraniční politiku na Blízkém východě, a to jak přímým působením na zákonodárce, představitele exekutivy a další vlivné osobnosti, tak například organizováním předvolebních kampaní a ovlivňováním výsledků voleb. Jakub Záhora ve své bakalářské práci analyzuje metody proizraelské lobby, prostředky a nástroje, které má při své činnosti k dispozici, a reálný dopad této její činnosti na vztahy mezi Washingtonem a Tel Avivem.

Jedná se o téma, o němž americká (a nejen americká) odborná veřejnost vede již delší dobu poměrně intenzivní debatu, a zároveň o téma, které vyvolává řadu kontroverzí a emocí. Autor, pokud chtěl přistoupit ke zpracování problematiky objektivně, musel proto provést velice důkladnou rešerši, selekci a kritickou analýzu dostupných zdrojů, které proizraelskou lobby často buď nekriticky hájí nebo naopak ostře odsuzují, přičemž mnohdy zveličují její skutečný význam a vliv. S tímto úkolem se vypořádal dobře a v úvodní části práce v rozboru použité literatury i na dalších místech textu správně upozorňuje na nedostatky a často záměrná zkreslení a dezinterpretace, kterých se někteří autoři dopouštějí (v této souvislosti lze zmínit například poměrně známou publikaci *The Israel Lobby and U.S. Foreign Policy* od Johna Mearsheimera a Stephena Walta, o níž autor hovoří na s. 11).

Autor ve své práci zastává tezi, že proizraelská lobby je výrazným činitelem na americké politické scéně, který ovlivňuje kroky americké administrativy ve vztahu k Blízkému východu. Příčiny úspěšnosti lobby spatřuje v její schopnosti účinně lobbovat, jejímu těsnému napojení na křesťanské sionistické organizace, existenci proizraelského sentimentu v americké společnosti a veřejném diskurzu a konečně i ve faktické absenci arabské lobby, která by činnost AIPAC a dalších proizraelských organizací vyvažovala. Jak již bylo řečeno, jedná se o téma poměrně kontroverzní a intenzivně debatované, přičemž lze nalézt odlišné, často zcela protichůdné interpretace dílčích aspektů tohoto fenoménu i zkoumané problematiky jako celku. V kontextu této práce se však dá říci, že se autorovi podařilo svoji tezi přesvědčivě obhájit a podpořit ji relevantními a logickými argumenty.

Samotná práce je rozdělena do dvou větších kapitol, které se dále člení na podkapitoly. První, kratší z těchto dvou kapitol, je věnována stručnému popisu americké pomoci židovskému státu a shrnutí argumentů, které jsou zpravidla uváděny jako důvody pro poskytování této pomoci. Autor zde dle svého názoru správně ukazuje, že ačkoliv strategický význam Izraele i morální povinnost zabránit opakování holocaustu (často zmiňované příčiny americké podpory Izraele) jistě mají svoji nezpochybnitelnou relevanci, k vysvětlení dlouhodobé a neobvykle štědré podpory Izraele ze strany Spojených států samy o sobě nestačí.

Ve druhé části práce pak autor popisuje a analyzuje již zmíněné příčiny úspěšnosti proizraelské lobby ve Spojených státech. Své argumenty dokládá celou řadou konkrétních

příkladů i faktografických údajů a statistik. Za velice přínosnou považuji podkapitulu o americkém veřejném diskurzu a o poměrně silně zakořeněných protiarabských stereotypoch v americké (a do jisté míry celé západní) společnosti. Stejně tak je nesmírně zajímavá i pasáž věnovaná arabské lobby, což je téma, o němž se v našem prostředí příliš často nehovoří, byť je pro pochopení úspěšnosti proizraelské lobby vysoce relevantní. Důležitá je rovněž zmínka o roli křesťanského sionismu a o důvodech, které někteří jeho stoupenci mají pro podporu židovského státu. Tato problematika by samozřejmě vydala na samostatnou rozsáhlou studii a některé její aspekty zde musely nutně zůstat opomenuty, nicméně autor se s ní na malém prostoru, který měl k dispozici v rámci svého textu (s. 40–44), dokázal vypořádat dobře a vysvětlit, v čem spočívá její důležitost z hlediska proizraelské lobby. Celkově oceňuji skutečnost, že se autor nesoustředil pouze na rovinu čistě politickou (lobbyismus, volební kampaně atd.), ale že do své práce zahrnul i socio-kulturní aspekty, které jsou s touto tematikou dle mého názoru neodmyslitelně spjaty. Tím zasadil zkoumaný fenomén do širšího společenského a historického kontextu, což práci výrazně obohatilo.

Z formálního hlediska není textu příliš co vytknout. Je napsán čtivě, víceméně bez stylistických neobratností, překlepů a gramatických chyb (s několika málo výjimkami, např. „PACy přispěli“ na s. 23, „iránské“ na s. 19). V některých případech patrně vinou závěrečného formátování došlo k tomu, že nadpis kapitoly či podkapitoly zůstal jako poslední řádek dole na stránce (např. s. 20, 27, 41 či 52), avšak to je výtka naprosto marginální. Poznámkový aparát je zpracován konsistentně, práce obsahuje i veškeré ostatní vyžadované náležitosti.

Závěrem lze říci, že autor se svého úkolu zhostil velice dobře a téma dokázal zpracovat fundovaným způsobem. Nesporným přínosem práce, kromě shrnutí různých názorových postojů k roli proizraelské lobby, je i jeho vlastní interpretace této problematiky, založená na důkladném studiu pramenů i sekundárních zdrojů a jejich kritické analýze. Práci proto mohu bez jakýchkoli výhrad doporučit k obhajobě s navrhovaným hodnocením **výborně**.

V Praze dne 2. 6. 2011

Jan Bečka